

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΠΕΔΜΕΔΕ
Αρ. Πρωτ.: 655 Ημερ. 20-3-2018
Πρόεδρος .....
Γεν. Γραμ. ....

ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΕΙΣΦΟΡΩΝ και ΕΛΕΓΧΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
Πληροφορίες: Β. Μπερούτσου
Τηλέφωνο: 210 - 5285569
fax: 210 - 5229840
e-mail: d.asfalisis@efka.gov.gr

Δ/ΝΣΗ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Πληροφορίες: Ελ. Δουλκερίδου
Τηλέφωνο: 210 - 5285617
fax: 210 - 5285599
e-mail: tm.eisf.mmisth@efka.gov.gr
Ταχ. Δ/ση: Σατωβριάνδου 18
10432 Αθήνα

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ: 16

Αθήνα, 16/3/2018
Αρ. Πρωτ.: Δ.ΑΣΦ./291/382406

ΘΕΜΑ: «Αποσύνδεση της ασφάλισης των αυτοαπασχολούμενων πρώην ΕΤΑΑ - ΤΣΜΕΔΕ και ΕΤΑΑ- ΤΑΝ (δικηγόρων) από την ιδιότητα»

ΣΧΕΤ: Το αρ. πρωτ. Δ.15/Δ/οικ.3376/73/14-2-2018 έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Σας κοινοποιούμε τις διατάξεις του άρθρου 20 του Ν. 4488/2017 (Φ.Ε.Κ.137/τ.Α'/13-9-2017) «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις» με θέμα την αποσύνδεση της ασφάλισης των αυτοαπασχολούμενων του τ. ΕΤΑΑ - ΤΣΜΕΔΕ και τ. ΕΤΑΑ - ΤΑΝ (δικηγόρων) από την ιδιότητα.

Όπως είναι γνωστό, στην υποχρεωτική ασφάλιση των εν λόγω φορέων υπάγονταν τα μέλη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΤΕΕ) ή οι εγγεγραμμένοι στους οικείους Δικηγορικούς Συλλόγους, με κριτήριο την ιδιότητά τους και ανεξάρτητα εάν ασκούσαν ή όχι επαγγελματική δραστηριότητα.

Με τις κοινοποιούμενες διατάξεις και τις οδηγίες του σχετικού εγγράφου,

μεταβάλλονται οι προϋποθέσεις υπαγωγής των προαναφερόμενων προσώπων και καθορίζεται η ασφαλιστική διαχείριση των προσώπων αυτών μετά την έναρξη ισχύος των ανωτέρω διατάξεων.

Θεσπίζεται ως βασικό στοιχείο υπαγωγής στην ασφάλιση η έναρξη της επαγγελματικής δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ.

Για την πληρέστερη κατανόηση και την ενιαία εφαρμογή των νέων διατάξεων παρέχονται οι ακόλουθες οδηγίες:

1. Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των νέων διατάξεων αρχίζει την 1/1/2017.

2. Πεδίο εφαρμογής

Στο πεδίο εφαρμογής εμπίπτουν αυτοαπασχολούμενοι/ μη μισθωτοί του τ. ΕΤΑΑ - ΤΣΜΕΔΕ και δικηγόροι του τ. ΕΤΑΑ - ΤΑΝ, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι ή θα εγγραφούν στο ΤΕΕ ή στους οικείους Δικηγορικούς Συλλόγους, αντίστοιχα, και εφόσον:

- έχουν πραγματοποιήσει έναρξη ατομικά για τη δραστηριότητα αυτή στη Δ.Ο.Υ. ή
- μετέχουν ως, εταίροι, μέλη ή διαχειριστές σε τεχνικές ή κατασκευαστικές εταιρείες με τεχνικό αντικείμενο (αποκλειστικά ή κατά κύρια δραστηριότητα), ανεξαρτήτως νομικής μορφής, οι οποίες είναι καταχωρημένες στο ΓΕΜΗ ή στο Βιβλίο Τεχνικών Επωνυμιών του ΤΕΕ και έχουν έναρξη εργασιών στη Δ.Ο.Υ. ή
- είναι εταίροι «δικηγορικών εταιρειών», σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Δικηγόρων (Ν. 4194/2013), οι οποίες έχουν αποκτήσει νομική προσωπικότητα με την εγγραφή τους στο Μητρώο Εταιρειών του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου ή
- είναι δικηγόροι σε αναστολή, σύμφωνα με τον Κώδικα Δικηγόρων (Ν. 4194/2013), εφόσον δεν έχουν διακόψει τη δραστηριότητά τους στη Δ.Ο.Υ..

3. Έναρξη ασφάλισης

Η ημερομηνία έναρξης ασφάλισης ανατρέχει στην πρώτη μέρα του μήνα έναρξης άσκησης ατομικής δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ..

Στις περιπτώσεις συμμετοχής σε νομικά πρόσωπα ανατρέχει στην πρώτη μέρα του μήνα έναρξης δραστηριότητας του νομικού προσώπου ή - αν πρόκειται για προσθήκη μέλους - στην πρώτη ημέρα του μήνα μεταβολής στη Δ.Ο.Υ..

4. Διακοπή ασφάλισης

Η διακοπή της ασφάλισης επέρχεται την τελευταία μέρα του μήνα διακοπής άσκησης ατομικής επαγγελματικής δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ.

Προκειμένου περί νομικών προσώπων, την τελευταία ημέρα του μήνα διακοπής δραστηριότητας του νομικού προσώπου ή αποχώρησης του μέλους.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Στις περιπτώσεις που η διαγραφή από το ΤΕΕ ή τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο (απώλεια ιδιότητας) προηγείται της ημερομηνίας διακοπής δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ., η διακοπή ασφάλισης ανατρέχει στην τελευταία ημέρα του μήνα διαγραφής από τον επαγγελματικό σύλλογο.

5. Προαιρετική ασφάλιση παρ. 4 του άρθρου 20

Με την κοινοποιούμενη διάταξη προβλέπεται ότι τα πρόσωπα που είχαν υπαχθεί στην ασφάλιση του τ. ΕΤΑΑ - ΤΣΜΕΔΕ ή τ. ΕΤΑΑ - ΤΑΝ (δικηγόροι), μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 4488/2017 (δηλ. μέχρι 12/9/2017), και για τα οποία προκύπτει ότι δεν υπάρχει υποχρέωση ασφάλισης στον ΕΦΚΑ, μετά την 1.1.2017, λόγω διακοπής δραστηριότητας ή μη έναρξης δραστηριότητας μέχρι την ημερομηνία αυτή, μπορούν προαιρετικά να συνεχίσουν την ασφάλισή τους για το σύνολο των κλάδων ασφάλισης στους οποίους υπάγονταν μέχρι τη διακοπή της υποχρεωτικής τους ασφάλισης, πλην της συνεισπραττόμενης εισφοράς υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας (άρθρ.44 παρ.2 Ν.3986/2011 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 50 του Ν.4144/2013).

Ειδικότερα:

- Το δικαίωμα στην προαιρετική ασφάλιση, σύμφωνα με την παρ.4 του άρθρου 20, παρέχεται άπαξ και αποκλειστικά στα πρόσωπα που υπήχθησαν στην ασφάλιση έως 12/9/2017, συμπεριλαμβανομένων και αυτών για τα οποία εκκρεμεί αίτηση υπαγωγής που ανατρέχει έως την ημερομηνία αυτή και:

- είτε διέκοψαν την άσκηση δραστηριότητας (σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 της παρούσης) έως 12/9/2017.

- είτε δεν είχαν πραγματοποιήσει έναρξη δραστηριότητας και, ως εκ τούτου, δεν υπάγονται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ ως μη μισθωτοί από 1/1/2017.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σε περιπτώσεις διακοπής της επαγγελματικής δραστηριότητας από τη Δ.Ο.Υ. μετά την 13/9/2017, για την προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης εφαρμόζονται οι όροι και προϋποθέσεις των διατάξεων των άρθρων 18, 37 και 96 παρ. 2, όπως ισχύει, του Ν. 4387/2016 (εγκύκλιο 3/2018 ΕΦΚΑ).

- Για την άσκηση του δικαιώματος προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης υποβάλλεται αίτηση του ενδιαφερόμενου στην αρμόδια Υπηρεσία του ΕΦΚΑ.

- Η προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης αρχίζει από την πρώτη μέρα του επόμενου μήνα διακοπής της δραστηριότητας, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 5 της παρούσης.

- Η μηνιαία ασφαλιστική εισφορά υπολογίζεται επί του προβλεπόμενου, από το άρθρο 39 του Ν.4387/2016, ελάχιστου μηνιαίου εισοδήματος για τους ασφαλισμένους άνω πενταετίας (586,08€). Οι ασφαλιστικές εισφορές καταβάλλονται σε μηνιαία βάση, με καταληκτική ημερομηνία καταβολής την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα.

- Ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλονται εκπρόθεσμα επιβαρύνονται με τις νόμιμες προσαυξήσεις.
- Σε περίπτωση προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης της παρ. 4 του άρθρου 20 Ν. 4488/2017 και παράλληλης άσκησης άλλης επαγγελματικής δραστηριότητας, εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα της παρ. 1 του άρθρου 36 και παρ. 2 του άρθρου 96, όπως ισχύει, του Ν. 4387/2016.
- Η μη καταβολή εισφορών δεν συνεπάγεται απώλεια του δικαιώματος προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης.
- Για τις περιπτώσεις που από 1/1/2017 έχουν καταβληθεί ασφαλιστικές εισφορές επί υψηλότερου εισοδήματος βάσει του πιο πρόσφατα εκκαθαρισμένου έτους, και ο ασφαλισμένος αιτηθεί την κατά τα ανωτέρω προαιρετική ασφάλιση, θα πραγματοποιηθεί επανυπολογισμός των ασφαλιστικών εισφορών.
- Η προαιρετική ασφάλιση διακόπτεται:
  - με αίτηση του ασφαλισμένου, με ημερομηνία διακοπής την τελευταία ημέρα του μήνα της αίτησης
  - με την υποβολή αίτησης συνταξιοδότησης
  - με την επανέναρξη υποχρεωτικής ασφάλισης με την ιδιότητα αυτοαπασχολούμενου τ. ΕΤΑΑ - ΤΣΜΕΔΕ ή δικηγόρου τ. ΕΤΑΑ - ΤΑΝ, από την πρώτη μέρα του μήνα επανέναρξης.
- Οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές μέχρι την ημερομηνία διακοπής είναι απαιτητές.
- Μετά τη διακοπή της προαιρετικής, παρέχεται δικαίωμα συνέχισης προαιρετικής ασφάλισης, βάσει των διατάξεων των άρθρων 18, 37 και 96 παρ. 2, όπως ισχύει, του Ν. 4387/2016, εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενες, από τις διατάξεις αυτές, προϋποθέσεις (εγκύκλιο 3/2018 ΕΦΚΑ).
- Αν έχει υποβληθεί συνταξιοδοτικό αίτημα, από 1/1/2017 έως 12/9/2017, και προκύπτει αναδρομική διακοπή της υποχρεωτικής ασφάλισης, ο χρόνος αυτός θεωρείται ως χρόνος προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 20 Ν. 4488/2017, εκτός εάν ο ασφαλισμένος δηλώσει με αίτησή του ότι δεν επιθυμεί να συνυπολογιστεί με τον χρόνο ασφάλισης που έχει πραγματοποιήσει μέχρι την ημερομηνία διακοπής της υποχρεωτικής ασφάλισης.
- Ο χρόνος της προαιρετικής ασφάλισης, της παρ. 4 του άρθρου 20 Ν. 4488/2017 δεν λογίζεται ως αναγνωριζόμενος χρόνος και ως εκ τούτου, δεν συνυπολογίζεται στο προβλεπόμενο, κατά περίπτωση, ανώτατο όριο αναγνωριζόμενων χρόνων ασφάλισης, σύμφωνα με το άρθρο 40 του Ν. 3996/2011.

Ο εν λόγω χρόνος, επίσης, δεν συνυπολογίζεται για τη συμπλήρωση των χρονικών προϋποθέσεων προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης που προβλέπονται στα άρθρα

18 και 37 του Ν.4387/2016.

6. Μεταβατικές Διατάξεις

Μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης των νέων διατάξεων, 13.9.2017, η ασφάλιση στους εν λόγω Φορείς είχε χωρίσει με το προϊσχύον καθεστώς (ιδιότητα).

Δεδομένης της αναδρομικότητας ισχύος (1.1.2017) ρυθμίζεται η ασφαλιστική αντιμετώπιση των προσώπων αυτών για το μεσοδιάστημα, ως εξής:

Ασφαλισμένοι που δεν έχουν δραστηριότητα στη ΔΟΥ

Από 1.1.2017, δεν έχουν υποχρέωση ασφάλισης στον ΕΦΚΑ-ΤΣΜΕΔΕ και ΕΦΚΑ-TAN.

- Καταβληθείσες εισφορές Κλάδου Σύνταξης συμψηφίζονται με τυχόν οφειλές. Εφόσον δεν υπάρχουν οφειλές επιστρέφονται ως αχρεωστήτως καταβληθείσες. Εάν δεν έχουν καταβληθεί εισφορές, δεν αναζητούνται.

- Για τη διαχείριση των εισφορών του Κλάδου Υγείας ελέγχεται η ασφαλιστική ικανότητα του προσώπου.

α. Εάν είχε χορηγηθεί ασφαλιστική ικανότητα, οι καταβληθείσες εισφορές δεν επιστρέφονται.

Εάν δεν έχουν καταβληθεί είναι απαιτητές έως 12.9.2017, υπολογιζόμενες επί της κατώτατης βάσης (586,08€). β. Εάν δεν είχε χορηγηθεί ασφαλιστική ικανότητα, οι καταβληθείσες εισφορές Κλάδου Υγείας συμψηφίζονται με τυχόν οφειλές. Εφόσον δεν υπάρχουν οφειλές επιστρέφονται ως αχρεωστήτως καταβληθείσες. Εάν δεν έχουν καταβληθεί εισφορές δεν αναζητούνται.

- Η ασφάλιση δύναται να συνεχιστεί προαιρετικά με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 20 Ν.4488/2017.

Ασφαλισμένοι που έχουν δραστηριότητα στη Δ.Ο.Υ. (Φ.Π. ή μετέχουν σε Ν.Π.) και διακοπή έως 12.9.2017

- Από 1.1.2017 έχουν υποχρέωση ασφάλισης στον ΕΦΚΑ-ΤΣΜΕΔΕ και ΕΦΚΑ-TAN.

- Οι εισφορές είναι απαιτητές μέχρι την ημερομηνία διακοπής δραστηριότητας ή διαγραφής από το ΤΕΕ - Δικηγορικούς Συλλόγους και υπολογίζονται, κατά τα γνωστά, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρ.39 Ν.4387/2016.

- Εισφορές Κλάδων Σύνταξης και Υγείας, για το χρονικό διάστημα από τη διακοπή δραστηριότητας και έως την 30.9.2017, αντιμετωπίζονται όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη παράγραφο.

- Η ασφάλιση δύναται να συνεχιστεί προαιρετικά με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 20 Ν.4488/2017.

Όλες οι ανωτέρω περιπτώσεις για την περίοδο μέχρι 31.12.2016 αντιμετωπίζονται με το προϊσχύον καθεστώς ασφάλισης.

Της παρούσας να λάβουν γνώση ενυπόγραφα με ευθύνη των προϊσταμένων οι υπάλληλοι της μονάδας.

Ο ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΕΦΚΑ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΑΚΙΡΗΣ

Ακριβές Αντίγραφο
Η πρ/νη του Αυτοτελούς Τμ. Διοικητικής Μέριμνας
ΜΑΡΙΑ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ